

Lausuntopyyntö kiertotalousohjelmasta

Khall 03.02.2026 § 37
44/00.02.01/2026

Valmistelija Hallintojohtaja Kyllönen Pinja, puh. 044 7255223

Kuhmon kaupunki on saanut seuraavan lausuntopyynnön Kainuun jätehuollon kuntayhtymältä:

Jätepolitiikan määrittely selkeäksi ohjelmaksi ja strategisten päämäärien asettaminen ovat tärkeitä työkaluja kuntavastuullisen jätehuollon kehittämisessä. Kun kunnat hoitavat jätehuollon palvelu- ja viranomastehtäviä yhdessä, tarvitaan kuntien yhteistä näkemystä, jossa on määritelty yhteisesti toteutettavan jätehuollon organisointi, yhteinen visio, päämäärät ja tavoitetila.

Kuntien yhteisessä kiertotalousohjelmassa määritellään selkeästi, miten jätehuoltotoimintaa kehitetään toimintaympäristön muuttuessa. Kiertotalousohjelmaan kirjataan ne jätehuollon yleiset päämäärät, joita jätehuoltopalveluita järjestämällä tavoitellaan ja joihin jätelaitoksen on pyrittävä palvelutoiminnassaan. Ohjelmalla tuetaan jätelaitoksen kehittämistä ja omistaja-arvon pitkäjänteistä kasvua. Yhteistyön pelisäännöistä ja ohjelman tarkistamisesta sovitaan omistajakuntien kesken. Kiertotalousohjelma ei korvaa jätelaitoksen omia suunnitelmia, vaan määrittelee yhteistoiminnan kannalta välttämättömät asiat, joiden perusteella kaikki kunnalliset osapuolet sitoutuvat yhteistoimintaa kehittämään. *(lähde, Kuntaliiton opas jätehuollon omistajaohjaukseen)*

Peruskuntien ja Ekokympin yhteinen ohjausryhmä on hyväksynyt kiertotalousohjelman luonnoksen kokouksessaan 11.12.2025 ja yhtymähallitus on hyväksynyt kiertotalousohjelman luonnoksen kokouksessaan 22.12.2025.

Nyt yhtymähallitus pyytää peruskuntien lausuntoa liitteenmukaisesta peruskuntien ja Ekokympin yhteisestä kiertotalousohjelmasta vuosille 2026–2030. Kiertotalousohjelmaa päivitetään vielä tarvittaessa kuntien lausuntojen perusteella. Päivitetty ohjelma lähetetään hyväksyttäväksi helmikuun 2026 lopussa kaikkiin peruskuntiin.

Peruskuntien hyväksymiset pyritään saamaan valmiiksi maaliskuun 2026 loppuun mennessä. Tällöin kiertotalousohjelma saadaan kuntayhtymän yhtymäkokouksen hyväksyttäväksi huhtikuun 2026 kokoukseen. Kiertotalousohjelma visualisoidaan ja taitetaan painokelpoiseksi lausuntojen saannin jälkeen.

Kiertotalousohjelman seurantaan perustetaan seurantaryhmä, joka kokoontuu arvioimaan ohjelman toteutumista eri mittareilla. Seurantaryhmä raportoi tuloksista peruskunnille ja Ekokympille. Yhtymähallitus pyytää peruskuntia nimeämään henkilön(t) seurantaryhmän perustamista varten. Ekokymppi toimii ensimmäisen seurantaryhmän kokoonkutsujana.

Liitteenä lausuntopyyntö ja oheismateriaali kuntien ja Ekokympin yhteisestä kiertotalousohjelmasta.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon em. pyyntöön:

Kuhmon kaupunginhallitus kiittää mahdollisuudesta lausua Ekokympin kiertotalousohjelman luonnoksesta vuosille 2026–2030. Kaupunginhallitus pitää ohjelmaa kokonaisuudessaan hyvin valmisteltuna, johdonmukaisena ja kuntien tarpeisiin soveltuvana. Ohjelman tavoitteet tukevat sekä valtakunnallisia että alueellisia ilmasto-, ympäristö- ja resurssiviisaustavoitteita. Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan ohjelma muodostaa realistisen ja toteuttamiskelpoisen kokonaisuuden, joka ohjaa jätehuollon ja kiertotalouden kehittämistä Ekokympin alueella tulevana vuosina.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että ohjelman visiossa korostuva tavoite nousta valtakunnallisesti johtavaksi kiertotalousalueeksi heijastaa yhteistä tahtotilaa ja luo vahvan strategisen perustan alueelliselle kehittämistyölle. Kaupunki pitää ohjelman pitkän aikavälin tavoitteita kannatettavina ja oikeasuuntaisina.

Kainuun Yrittäjien lausunnossa tuotu yrityslähtöisen kiertotalouden näkökulma on kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan tärkeä ja ohjelmaa voidaan edelleen vahvistaa tuomalla esiin, että kiertotalous on myös elinvoima- ja elinkeinopolitiikkaa. Kaupunginhallitus pitää perusteltuna korostaa, että yritykset ovat keskeisiä kiertotalouden asiantuntijoita ja käytännön toteuttajia, ja että heidän rooliaan tulisi hyödyntää ohjelman jatkokehittämisessä, seurannassa sekä konkreettisten ratkaisujen suunnittelussa.

Ohjelman esittämä vastuunjako Ekokympin, kuntien ja tuottajayhteisöjen välillä on kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan selkeä ja lainsäädännön mukainen. Kainuun Yrittäjien esiin nostama tarve selkeyttää rooleja erityisesti yhdyskuntajätteen sekä yritys- ja teollisuusjätteiden välillä on aiheellinen. Selkeä raja kuntien lakisääteisten tehtävien, kuntayhtymän operatiivisen jätehuollon ja markkinaehtoisen kiertotaloustoiminnan välillä tukee kilpailuneutraalisuutta ja vahvistaa luottamusta julkisen ja yksityisen sektorin välillä.

Jätteen synnyn ehkäisyn ja uudelleenkäytön edistämisen linjaukset ovat kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan hyvin perusteltuja. Purkumateriaalien paikallinen hyödyntäminen sekä kiertotalouskriteerien huomioiminen kunnan hankinnoissa edistävät sekä taloudellista kestävyyttä että luonnonvarojen viisaampaa käyttöä.

Syntypaikkalajittelun ja kierrätysasteen vahvistaminen on kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan keskeinen osa ohjelmaa. Kaupunki pitää tärkeänä, että lajittelukäytännöt ovat kaikkialla yhdenmukaiset ja että teknologisia ratkaisuja, kuten älyastioita ja sensoritekniikkaa, pilotoidaan myös harvaan asutuissa kunnissa. Lajittelututkimusten tulosten esittäminen kunnittain auttaa tunnistamaan kohdennetut kehittämistarpeet ja seuraamaan lajittelun ja kierrätyksen kehittymistä.

Jätehuollon kehittämisessä kaupunginhallitus korostaa palveluiden saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta. Alueen pitkät välimatkat ja harva asutus edellyttävät, että palveluverkon kehittäminen huomioi Kuhmon erityispiirteet. Aukioloaikojen laajentaminen ja automaation lisääminen tukevat palvelujen käytettävyyttä ja joustavuutta, mikä on tärkeää sekä vakituksille asukkaille että vapaa-ajan asukkaille.

Viestinnän ja ympäristökasvatuksen osalta kaupunginhallitus pitää erittäin tärkeänä, että tietoa tarjotaan selkeästi, kohdennetusti ja eri kanavia hyödyntäen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää ikääntyneisiin kuntalaisiin, nuoriin ja vapaa-ajan asukkaisiin. Päätöksentekijöille suunnatun viestinnän tulee olla säännöllistä, jotta kiertotalouden näkökulma huomioidaan johdonmukaisesti kunnan päätöksenteossa ja toiminnan suunnittelussa.

Kaupunginhallitus pitää ohjelmassa esitettyä vuosittaista seuranta- ja raportointia keskeisenä osana ohjelman läpinäkyvyyttä ja toteuttamiskelpoisuutta. Raportoinnin tulee olla selkeää, kunnittain vertailukelpoista ja toimenpiteitä ohjaavaa. Päivitysten tulee tapahtua joustavasti lainsäädännön, teknologian ja palvelutarpeiden muuttuessa.

Kuhmon kaupunginhallitus katsoo, että Ekokympin kiertotalousohjelma on sisällöllisesti kattava, toteuttamiskelpoinen ja alueen tarpeita palveleva. Kaupunki puoltaa ohjelman hyväksymistä ja sitoutuu osaltaan edistämään sen tavoitteita yhteistyössä Ekokympin ja muiden kuntien kanssa.

Keskustelun aikana kaupunginjohtaja teki muutetun päätösehdotuksen: asia siirretään seuraavaan kokoukseen.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan muutetun päätösehdotuksen.